

საქართველო GEORGIA

გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის
სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL
PROTECTION AND AGRICULTURE
OF GEORGIA

N 11523/01
07/12/2020

11523-01-2-202012071709

შპს „ბილჯ ვოტერს“

მის: ქ. თბილისი, ი. აბაშიძის ქ. N70, ბ.86

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ განიხილა თქვენი მიმდინარე წლის 27 ოქტომბრის N16850 განცხადება, რომელიც ეხება ხობის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ჭალადიდში, არსებულ N7 ჭაბურღილში სახიფათო თხევადი ნარჩენების პირდაპირი ან/და წინასწარი დამუშავების შემდეგ განთავსების პროექტის სკოპინგის ანგარიშს და გაცნობებთ შემდეგს:

2017 წლის 31 მაისს შპს „ბილჯ ვოტერს“ მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, სამინისტროში წარმოადგინა ხობის მუნიციპალიტეტში, ჭალადიდის თემის სოფ. საბაჟოში, არსებულ N7 ჭაბურღილში თხევადი სახიფათო ნარჩენების (ნავთობშემცველი ლიალური წყლები, ნახშირწყალბადების შემცველი ნარევი, ტექნიკური წყლები, ბალასტური წყლები და იზოლირებული ბალასტური წყლები) განთავსების ეკოლოგიური აუდიტის ანგარიში და გარემოზე ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებათა გეგმა-გრაფიკი, რაზეც სამინისტროს მიერ, კანონმდებლობით დადგენილი წესით ექსპერტიზის პროცედურის განხორციელებისა და ექსპერტთა დასკვნების საფუძველზე გაიცა მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეტილება N7 (28.07.2017) მხოლოდ ლიალური და ნავთობის ნახშირწყალბადებით დაბინძურებული წყლების განთავსებაზე (ბრძანება No-573; 31/07/2017). 2020 წლის 2 ოქტომბერს კომპანიამ სამინისტროს მომართა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, შესაბამისი დოკუმენტაციით, რომლის განხილვის შედეგად, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 19 ნოემბრის N2-923 ბრძანებით, ხობის მუნიციპალიტეტში, შპს „ბილჯ ვოტერის“ სახიფათო ნარჩენების (ლიალური და ნავთობის ნახშირწყალბადებით დაბინძურებული წყლების) განთავსებაზე გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშიდან ირკვევა, რომ კომპანია გეგმავს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებას, რაც ითვალისწინებს ყველა სახის თხევადი ნარჩენის ჭაბურღილში განთავსებას. ამავდროულად, წარმოდგენილი დოკუმენტაციიდან ირკვევა, რომ ჭაბურღილში განთავსებამდე მიღებული ნარჩენის სეპარაცია განხორციელდება, მხოლოდ კონტრაქტორის დაკვეთის შემთხვევაში, და კომპანია დამოუკიდებლად არ იღებს ნარჩენის წინასწარი დამუშავების შესახებ გადაწყვეტილებას. საგულისხმოა ის ფაქტიც, რომ N7

ჭაბურღილი გაყვანილია გასული საუკუნის 60-იანი წლების ბოლოს და უცნობია მასში ჩაშვებული მილების ექსპლუატაციის ვადა. სკოპინგის ანგარიშში არ არის გათვალისწინებული ნარჩენების სახიფათობის მახასიათებლები (მაგ. ფეტქებადი, აალებადი, კოროზიული, ტოქსიკური და სხვ.) და მათი თავსებადობა და რისკები, რომელიც შეიძლება თან ახლდეს განსხვავებული თვისებების მქონე ნარჩენების როგორც მიწისზედა რეზერვუარებში დროებით დასაწყობების (არ არის მოცემული დასაწყობების პირობები, მოთხოვნები და ნორმები), ასევე ჭაბურღილში განთავსებას (რამაც შესაძლოა ასევე გამოიწვიოს ჭაბურღილის მთლიანობის დარღვევა და ბიოსფეროს დაზიანება).

წარმოდგენილ დოკუმენტში მითითებულია, რომ ნარჩენის სეპარაციის შემთხვევაში, რეზერვუარებიდან სეპარირებისთვის განსაზღვრული თხევადი ნარჩენები გადაიტუმბება არსებულ 70 მ³ მოცულობის სეპარატორში, სადაც უწყვეტ რეჟიმში განხორციელდება წყლისა და ნახშირწყალბადების ფაზის გაყოფა. სეპარაციის შედეგად გამოცალკევებული ტექნიკური წყალი იჭირხნება N7 ჭაბურღილში, ხოლო გამოცალკევებული ნახშირწყალბადების ნარევი გროვდება ცალკე ტევადობის საზომ რეზერვუარებში (2 რეზერვუარი) და მართვა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. თუმცა აღსანიშნავია, რომ ამავე დოკუმენტში მოცემული სახიფათო თხევადი ნარჩენების ნუსხა (ცხრილი 2) გაცილებით ვრცელია და მოიცავს თითქმის ყველა ტიპის სახიფათო ნარჩენს (ნარჩენებს, რომლებიც წარმოიქმნება არაორგანული ქიმიური პროცესებიდან, არაორგანული, ლითონის შემცველ ნარჩენებს, რომლებიც წარმოიქმნება ლითონების დამუშავებისა და ლითონების ზედაპირის დამფერავი საშუალებებით დამუშავებისა და ფერადი ლითონების ჰიდრომეტალურგიული დამუშავების შედეგად და სხვას). თითოეულ აღნიშნულ ნარჩენს, მისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, სჭირდება სეპარაციის განსხვავებული ტექნოლოგიური პროცესები, რაზეც დოკუმენტში ინფორმაცია არ არის წარმოდგენილი. ასევე არ არის წარმოდგენილი ნარჩენების წინასწარი დამუშავებისას წარმოქმნილი ემისიების აღწერილობა.

„ნარჩენების მართვის კოდექსის“ თანახმად, აკრძალულია სახიფათო ნარჩენების სხვა სახის სახიფათო ნარჩენებთან ან სხვა ნარჩენებთან, ნივთიერებებთან ან მასალებთან შერევა. აღნიშნული მოთხოვნა ვრცელდება ნარჩენების განთავსებაზეც. სახიფათო ნარჩენების შერევა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შერევის ოპერაციები ხორციელდება საუკეთესო არსებული ტექნიკის მეშვეობით და აუმჯობესებს რეციკლირების ან აღდგენის საბოლოო პროდუქტის ხარისხს ან/და განთავსების შემდეგ ან ტრანსპორტირებისას ამცირებს გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზიანის მიყენების რისკს. სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნული საკითხი არ არის განხილული.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციის მიხედვით, ჭაბურღილში განსათავსებელი ნარჩენების ჩამონათვალში ასევე მოცემულია ყველა სახის მინერალური ზეთის ნარჩენები, რაც „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ თანახმად ექვემდებარება მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულებას. ასევე, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით (N327 25.05.2020) დამტკიცებულია „ტექნიკური რეგლამენტი ნარჩენი ზეთების მართვის შესახებ“. ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილია ნარჩენი ზეთების შეგროვებისა და დამუშავების მოთხოვნები, ასევე, განსაზღვრულია ნარჩენი ზეთების აღდგენისა და რეციკლირების მიზნობრივი მაჩვენებლები. შესაბამისად, ამ კატეგორიის ნარჩენების ჭაბურღილში განთავსება ცალსახად დაუშვებელია.

„ნარჩენების მართვის კოდექსი“ (ისევე როგორც ნარჩენების შესახებ ევროკავშირის დირექტივა) ეფუძნება ნარჩენების მართვის იერარქიას, ასევე საქართველოს მთავრობის

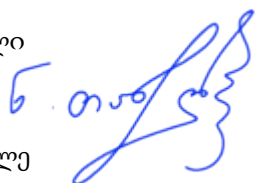
დადგენილებით მიღებულია ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგია და ეროვნული სამოქმედო გეგმა. ნარჩენების მართვის კანონმდებლობა, ისევე როგორც სტრატეგიული დოკუმენტები, ორიენტირებულია ნარჩენების რეციკლირებასა და ენერჯის აღდგენაზე. ნარჩენების განთავსება ნარჩენების მართვის იერარქიის ყველაზე დაბალ საფეხურს წარმოადგენს და იგი შეიძლება გამოყენებული იქნას, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დამუშავების სხვა მეთოდები არ არის ხელმისაწვდომი. შესაბამისად, „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და ეროვნული სტრატეგიის მიზნებიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილია, რეციკლირებადი ნარჩენების დამუშავებისთვის გამოყენებული იქნეს აღდგენის ოპერაციები.

წარმოდგენილი პროექტი არ არის ნარჩენების მართვის იერარქიასა და ეროვნულ სტრატეგიასთან თანხვედრაში, ვინაიდან ითვალისწინებს ყველა სახის თხევადი ნარჩენების პირდაპირ განთავსებას, ხოლო ნარჩენების აღდგენის ან რეციკლირების მეთოდები საერთოდ არ არის განხილული. აღნიშნულია, რომ საჭიროების შემთხვევაში (დამკვეთის სურვილის შემთხვევაში) მოხდება ნარჩენების სეპარირება, თუმცა გაურკვეველია რა იგულისხმება საჭიროებაში და ასევე თუ რომელი ნარჩენების სეპარირება განხორციელდება. სეპარირების მეთოდი შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ნავთობშემცველი ნარჩენების შემთხვევაში, თუმცა სხვა ნარჩენების წინასწარი დამუშავების მეთოდები, ტექნოლოგიები და შესაბამისი ინფრასტრუქტურა, როგორც უკვე აღინიშნა დოკუმენტში აღწერილი არ არის.

ასევე გაცნობებთ, რომ ნარჩენების განთავსების ოპერაციის კოდი D3 - ღრმა ჩაშვება (მაგ. ჭაბურღილებში, მარილოვან თალებში ან ბუნებრივ რეზერვუარებში ნარჩენების ჩაშვება), რაც გულისხმობს ნარჩენების ბუნებრივ ან ხელოვნურ ჩაღრმავებაში ჩაშვებას, ან ქანების ფოროვან ფორმაციებში ჩაშვებას) - გამოიყენება ნარჩენების მხოლოდ შეზღუდული სახეობებისთვის, (მაგალითად, მყარი ნარჩენების მარილოვან თალებში განთავსება), რაც მეტწილად დამოკიდებულია გეოგრაფიულ და განთავსების პირობებზე. ამასთან ერთად უნდა აღინიშნოს, რომ რადგანაც აღნიშნული მეთოდით განთავსებული ნარჩენების კონტროლი შეუძლებელია, ამ ეტაპზე საერთაშორისო დონეზე განიხილება მისი აკრძალვის საკითხი.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, სამინისტრო მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს შპს „ბილჯ ვოტერის“ მიერ წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშზე.

ნინო თანდილაშვილი

მინისტრის მოადგილე

